

Қазақстан Республикасының Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі

Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2023 жылғы 6 қыркүйектегі № 374 бұйрығы.
Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2023 жылғы 7 қыркүйекте № 33387 болып тіркелді

Министерство труда и социальной защиты населения Республики Казахстан

Кәсіптік біліктілікті тану қағидаларын айқындау туралы

Ескерту. 04.09.2023 бастап қолданысқа енгізіледі – осы бұйрықтың 4-тармағымен.

«Кәсіптік біліктілік туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 15-бабының 3-тармағына, сәйкес **БҰЙЫРАМЫН:**

1. Осы бұйрыққа қосымшаға сәйкес қоса беріліп отырған Кәсіптік біліктілікті тану жөніндегі қағидалары айқындалсын.

2. Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің Ұлттық біліктілік жүйесін дамыту және болжамдау департаменті Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен:

1) осы бұйрықты Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркеуді;

2) осы бұйрықты ресми жарияланғаннан кейін оны Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі интернет-ресурсында орналастыруды;

3) осы бұйрық Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркелгеннен кейін он жұмыс күні ішінде Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің Заң қызметі департаментіне осы тармақтың 1) және 2) тармақшаларында көзделген іс-шаралардың орындалуы туралы мәліметтерді ұсынуды қамтамасыз етсін.

«ЗҚАИ» ШЖҚ РМК лауазымды тұлғаның ЭЦҚ мәліметі бар QR-код

ҚР НҚА ЭББ-гі нақты құжатқа сілтеу QR-коды

3. Осы бұйрықтың орындалуын бақылау жетекшілік ететін Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау вице-министріне жүктелсін.

4. Осы бұйрық 2023 жылғы 4 қыркүйектен бастап қолданысқа енгізіледі және ресми жариялануға жатады.

**Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау
министрі**

**С.
Жакупова**

Қазақстан Республикасы
Еңбек және халықты
әлеуметтік қорғау минитрі
2023 жылғы 6 қыркүйектегі
№ 374 бұйрығына
қосымша

Кәсіптік біліктілікті тану қағидалары

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Осы Кәсіптік біліктілікті тану қағидалары (бұдан әрі – Қағидалар) «Кәсіптік біліктілік туралы» Қазақстан Республикасы Заңының (бұдан әрі – Заң) 15-бабының 3-тармағына сәйкес әзірленді және кәсіптік біліктілікті тану рәсімін жүргізу тәртібін айқындайды.

2. Осы Қағидаларда пайдаланылатын негізгі терминдер мен анықтамалар:

1) біліктілік бағдарламасы – кәсіптік біліктілігін тануға үміткер кандидаттың кәсіптік стандарттардың талаптарына, ал олар болмаған кезде белгілі бір жабдықты, әдіснаманы және (немесе) құралдарды пайдалана отырып, белгілі бір жұмыс жағдайларында білімді, машық пен дағдыны қолдануға қойылатын біліктілік талаптарына сәйкестігін бағалау үшін пайдаланылатын шаралар кешені;

2) кәсіптік біліктілікті тану орталығы (бұдан әрі – тану орталығы) – Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен аккредиттелген, кәсіптік біліктілікті тануды жүзеге асыратын заңды тұлға;

3) кәсіптік біліктілікті тану туралы құжат – кандидаттың кәсіптік біліктілігінің белгілі бір кәсіп бойынша еңбек функцияларын орындауға қойылатын талаптарға сәйкестігін куәландыратын құжат;

4) кәсіптік біліктілігін тануға үміткер кандидат (бұдан әрі – кандидат) – өзінің кәсіптік біліктілігін тану үшін ерікті түрде, өз бетінше немесе жұмыс берушінің жолдамасы бойынша жүгінген жеке тұлға;

7) кәсіптік біліктілікті тану – кандидаттың кәсіптік стандарттардың талаптарына, ал олар болмаған кезде біліктілік талаптарына сәйкестігін бағалау және ол туралы шешім қабылдау рәсімі;

8) онлайн прокторинг – шу деңгейін анықтаумен, мультифейсті танумен, бөлмені 360 градус режимінде жазуға сұраныспен, күдікті оқиғаларды логирлеумен, жазбаны сақтауды, жеке тұлғаны тану мен сәйкестендіруді, бас пен дененің қозғалысын талдауды қамтамасыз ететін жеке тұлғаны тексеру және онлайн емтихан нәтижелерін растау жүйесі.

3. Кәсіптік біліктілікті тану кәсіптер тізіліміне енгізілген кәсіптер бойынша ерікті негізде жүзеге асырылады.

2-тарау. Кәсіптік біліктілікті тану рәсімін өткізу тәртібі

4. Кандидат кәсіптік біліктілікті тану рәсімінен өту үшін тану орталығына қағаз нысанда ұсынады немесе Ұлттық біліктілік жүйесінің цифрлық платформасы (бұдан әрі – ҰБЖ цифрлық платформасы) арқылы мынадай құжаттарды ұсынады:

1) осы Қағидаларға 1-қосымшаға сәйкес нысан бойынша өтініш;

2) білім туралы құжаттың және (немесе) білім туралы құжатты тану туралы куәліктің, оқудан өткенін, оның ішінде қысқа мерзімді курстардан өткенін куәландыратын құжаттың, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беруді аяқтамаған адамдарға анықтаманың, бейресми білім беруді тану үшін сертификаттың немесе оқуды аяқтау туралы куәліктің көшірмесін; жеке басты куәландыратын құжаттың, қандас куәлігінің көшірмесі;

3) еңбек қызметін растайтын құжаттың көшірмесі;

4) кәсіптік біліктілікті тану туралы құжаттардың көшірмелері (бар болса).

Осы тармақтың 2) және 3) тармақшаларында көрсетілген құжаттар білім деңгейіне және еңбек өтілінің болуына қойылатын талаптар тиісті кәсіптік стандарттарда, ал олар болмаған кезде – біліктілік талаптарында белгіленген жағдайда ұсынылады.

5. Тану орталығы өтініш тіркелген күннен кейін үш жұмыс күні ішінде кандидат ұсынған құжаттардың толықтығын және өтініштің дұрыс толтырылуын тексереді.

Құжаттар топтамасы толық ұсынылмаған және (немесе) өтініш дұрыс толтырылмаған жағдайда, тану орталығы осы тармақтың бірінші бөлігінде көрсетілген мерзімдерде кандидатқа тану орталығының басшысы қол қойған қағаз немесе электрондық нысанда ҰБЖ цифрлық платформасы арқылы кәсіптік біліктілікті тану жөніндегі қызметті көрсетуге шарт жасасудан дәлелді бас тартуды жібереді.

Кандидат құжаттардың толық топтамасын берген және осы тармақтың бірінші бөлігінде көрсетілген мерзімдерде өтінішті дұрыс толтырған кезде тану орталығы кандидатпен кәсіптік біліктілікті тану жөніндегі қызметті көрсетуге шарт жасасады.

6. Кандидатпен кәсіптік біліктілікті тану жөніндегі қызметті көрсетуге шарт жасасқан күннен кейін бес жұмыс күні ішінде тану орталығы кандидатқа кәсіптік біліктілікті тану рәсімін өткізу күні, уақыты және орны туралы хабарлама жібереді.

Осы Қағидалардың 7 және 11-тармақтарында көзделген жағдайларды қоспағанда, хабарламаны жіберу күні мен кәсіптік біліктілікті тануды өткізу күні арасындағы кезең кемінде он жұмыс күнін құрайды.

7. Егер кандидат өзінің еңбекке уақытша жарамсыздығы кезеңінде кәсіптік біліктілігін тану рәсімінен өтпеген жағдайда:

кандидат өзінің уақытша еңбекке жарамсыздығы туралы тану орталығын хабардар етеді және кейіннен Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 18 қарашадағы № ДСМ-198/2020 бұйрығымен (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21660 болып тіркелген) бекітілген, еңбекке уақытша жарамсыздық туралы парақтың көшірмесін ұсыну арқылы растайды;

тану орталығы Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 18 қарашадағы № ДСМ-198/2020 бұйрығымен (Нормативтік

құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21660 болып тіркелген) бекітілген, еңбекке уақытша жарамсыздық туралы парақтың көшірмесін алғаннан кейін кәсіптік біліктілікті тануды өткізудің басқа күні мен уақытын белгілейді.

8. Кәсіптік біліктілікті тану рәсімінен өту басталғанға дейін тану орталығы кандидатты мыналармен таныстырады:

1) Заңның 17-бабы 2-тармағының 4) тармақшасына сәйкес бекітілген біліктілік бағдарламасында белгіленген кәсіптік біліктілікті тану рәсімінің құралдарымен және (немесе) әдіснамасымен;

2) шағым беру және апелляция беру рәсімдерімен жүзеге асырылады.

Тану орталығы кандидатқа кәсіптің сипатына, жұмыс түріне, өндіріс ерекшелігіне және еңбек жағдайларына қарай жабдықты пайдалану және қауіпсіздік техникасы бойынша кіріспе нұсқама жүргізеді. Кіріспе нұсқаманы тіркеу журналын тану орталығы қағаз түрінде жүргізеді.

9. Кәсіптік біліктілікті тану рәсімін тану орталығы құратын емтихан комиссиясы жүргізеді және мынадай кезеңдерден тұрады:

- 1) теориялық білімге емтихан өткізу (емтиханның теориялық кезеңі);
- 2) практикалық дағдыларға емтихан өткізу (емтиханның практикалық кезеңі).

Кәсіптік біліктілікті тану рәсімі кандидатты таңдау бойынша мемлекеттік немесе орыс тілдерінде, біліктілік бағдарламасында белгіленген талаптарға сәйкес офлайн немесе онлайн режимде жүргізіледі.

10. Кәсіптік біліктілікті офлайн режимде тану рәсімін жүргізу кезінде тану орталығы мыналарды қамтамасыз етеді:

1) «Мүгедектігі бар адамдардың жұмыс орны стандарттарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2023 жылғы 26 мамырдағы № 179 бұйрығымен (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 32613 болып тіркелген) бекітілген кандидаттарға, оның ішінде мүгедектігі бар адамдарға мүгедектігі бар адамдардың жұмыс орны стандартының талаптарын сақтай отырып, кәсіптік біліктілікті тану рәсімдеріне қол жеткізу;

2) Заңның 17-бабы 2-тармағының 4) тармақшасына сәйкес бекітілген біліктілік бағдарламасында белгіленген талаптарға сәйкес жабдықтың және (немесе) ақпараттандыру объектісінің болуы.

11. Онлайн-режимде кәсіптік біліктілікті тану рәсімін жүргізу кезінде:

1) тану орталығы кандидатқа:

мүгедектігі бар адамдарға оның тыныс-тіршілігіне шектеулер дәрежесін ескере отырып, оған қол жеткізуді қамтамасыз ету шартымен, кәсіптік біліктілікті тану рәсімінен өту үшін ақпараттандыру объектісін;

онлайн прокторинг белгілеуге сілтеме береді;

2) кандидат Интернет желісіне үздіксіз қол жеткізе алатын және жарамды Web-камера мен микрофоны бар дербес компьютердің болуын қамтамасыз етеді.

Кәсіптік біліктілікті тану рәсімінен өту кезінде техникалық ақаулар туындаған кезде тану орталығы оның өтуін басқа күнге ауыстырады және кандидатты кәсіптік біліктілікті тану рәсімін өткізудің жаңа күні туралы хабардар етеді.

12. Емтиханның теориялық және практикалық кезеңдерін өткізу кезінде ақпаратты тасымалдау функцияларымен жабдықталған ұялы байланыс заттарын, оның ішінде пейджер, ұялы телефондар, планшеттер, iPad (Айпад), iPod (Айпод), SmartPhone (Смартфон)), ноутбуктер, ойнатқыштар, модемдер (мобильді маршрутизаторлар), радио-электрондық байланыстың) смарт сағат, смарт-көзілдірік, фитнес-білезік (трекер), диктофон, калькулятор, сымды және сымсыз құлаққаптар, шпаргалкалар, оқу-әдістемелік әдебиеттердің кез келген түрін пайдалануға жол берілмейді.

Осы тармақтың бірінші бөлігінде көрсетілген заттарды пайдалануға оларды пайдалану біліктілік бағдарламасында көзделген жағдайларда жол беріледі.

13. Кәсіптік біліктілікті тану рәсімінен өту кезінде осы Қағидалардың 12-тармағында көзделген бұзушылықты тіркеу кезінде:

онлайн-режимде кандидатқа онлайн прокторинг ескерту шығарады, бұзушылықты қайта тіркеген кезде кәсіптік біліктілікті танудан өту рәсімі автоматты түрде аяқталады;

офлайн режимде емтихан комиссиясы кандидатты ауызша ескертеді, қайта бұзылған жағдайда – емтиханнан шеттетеді.

14. Осы Қағидалардың 13-тармағында белгіленген жағдайларда емтихан комиссиясы бұзушылық туралы акт жасайды, ол кандидаттың жеке ісінде сақталады.

15. Емтиханның теориялық кезеңінде сұрақтардың жалпы санынан жетпіс пайыздан астам дұрыс жауап алған үміткер емтиханның практикалық кезеңін тапсыруға жіберіледі.

16. Емтиханның практикалық кезеңінде үміткер біліктілік бағдарламасының технологиялық картасына сәйкес практикалық тапсырманың орындалуын бағалайды.

17. Кандидат біліктілік бағдарламасының технологиялық картасына сәйкес практикалық тапсырманы орындамаған жағдайда емтихан комиссиясы кәсіптік біліктілікті тану рәсімінен өтпеу туралы шешім шығарады.

Кандидат практикалық тапсырманы біліктілік бағдарламасының технологиялық картасына сәйкес орындаған жағдайда емтихан комиссиясы кәсіптік біліктілікті тану рәсімінен өту туралы шешім шығарады.

Емтихан комиссиясының шешімдері кәсіптік біліктілікті кандидат деп тану рәсімі аяқталғаннан кейін екі жұмыс күні ішінде хаттамамен ресімделеді.

18. Тану орталығы кәсіптік біліктілікті тану рәсімінен өту туралы шешім қабылданған кандидаттарға хаттамаға қол қойылған күннен кейін 3 жұмыс күні ішінде:

1) осы Қағидаларға 2-қосымшаға сәйкес нысан бойынша оның кәсіптік біліктілігін тану туралы құжат береді;

2) кандидаттың Қазақстан Республикасының дербес деректер және оларды қорғау туралы заңнамасына, сондай-ақ ұлттық біліктілік жүйесінің цифрлық платформасын қалыптастыру, сүйемелдеу және оған жүйелік-техникалық қызмет көрсету, өзге де ақпараттық жүйелермен интеграциялау, сондай-ақ Ұлттық біліктілік жүйесінің мәселелері бойынша деректерді талдау және өңдеу қағидаларына сәйкес цифрлық платформаға кәсіптік біліктілікті тану рәсімінен өтуі туралы мәліметтерді енгізеді, Заңның 6-бабының 2-тармағына сәйкес уәкілетті органмен бекітілген.

19. Тану орталығы кәсіптік біліктілікті тану рәсімінен өтпеу туралы шешім қабылданған кандидаттарға хаттамаға қол қойылған күннен кейін үш жұмыс күні ішінде:

- 1) қабылданған шешім туралы және емтиханның теориялық және практикалық кезеңдерін қайта тапсыру мүмкіндігі туралы хабарлама жібереді;
- 2) білімін, машығы мен дағдыларын арттыру туралы ұсынымдар береді.

3-тарау. Тану орталығының шешімдеріне, әрекеттеріне (әрекетсіздігіне) шағымдану тәртібі

20. Емтихан комиссиясының қабылданған шешімімен келіспеген жағдайда кандидат кәсіптік біліктілікті тану рәсімінен өту нәтижелерін алған күннен кейін бес жұмыс күні ішінде Қазақстан Республикасы Әкімшілік рәсімдік-процестік кодексінің 91-бабының 5-тармағына сәйкес кәсіптік біліктілікті тану рәсімінен өту қорытындылары бойынша нәтижелерді қайта қарау үшін апелляцияға өтінішті тану орталығына жібереді.

21. Тану орталығы өтінішті тіркейді және апелляциялық комиссияның қарауына жібереді.

22. Апелляциялық комиссия кандидаттың өтінішін алған күннен кейін бес жұмыс күні ішінде ол бойынша шешім қабылдайды және оны кандидатқа жібереді.

23. Апелляциялық комиссияның оң қорытындысы болған жағдайда тану орталығы осы Қағидалардың 18-тармағында белгіленген мерзімдер мен тәртіппен оның кәсіптік біліктілігін тану туралы құжат береді.

Кәсіптік біліктілікті
тану қағидаларына
1-қосымша

Нысан

кәсіптік біліктілікті тану орталығының атауы

от _____
(тегі, аты, әкесінің аты (бар болса))

_____ (ЖСН, туған жылы, күні және айы)
тұрғылықты мекен-жайы:

_____ электрондық пошта мекенжайы:

_____ байланыс телефоны (ұялы, жұмыс):

**Кәсіптік біліктілікті тану рәсімінен өтуге
ӨТІНІШ**

Біліктілікті немесе дағды деңгейін белгілеу кәсіптік біліктілікті тану рәсімін
өткізуді сұраймын _____ .
(кәсіптің атауы)

Біліктілік деңгейінің (ұлттық біліктілік шеңберіне сәйкес) болуын, біліктілік
деңгейін _____ жылға дейін белгілейтін біліктілікті тану туралы
құжаттың (бар болса) қолданылу мерзімін растаймын.

Мен өзім туралы келесі мәліметтерді хабарлаймын (ақпараттық білім беру
нәтижелерінің сипаттамасы (бар болса):

білімге ие болу: _____ .

менің мынадай дағдыларым, машықтарым бар: _____ .

Қоса беріліп отырған құжаттар:

Кәсіптік біліктілікті тану рәсімінен өту кезінде дербес деректерді өңдеуге келісемін және менің дербес деректерімді ҰБЖ цифрлық платформасында орналастыруға келісім беремін:

20 ____ ЖЫЛҒЫ « ____ » _____

Қолы _____

Кәсіптік біліктілікті
тану қағидаларына
2-қосымша
НЫСАНЫ

(Кәсіптік біліктілікті тану орталығының атауы)

Кәсіптік біліктілікті тану туралы құжат

_____ берілді және оның _____
(Т.А.Ә. бар болса)

кәсібі бойынша кәсіптік біліктілігін растайды.

Берілген күні: _____

Қолданылу мерзімі: _____

Gov-тағы QR-код

Тану орталығының басшысы: _____ Қолы _____

Ескертпе: * кәсіптік біліктілікті тану туралы құжаттың сериялық нөмірі
ҰБЖ цифрлық платформасы арқылы беріледі және алты деңгейлі біліктілік
жүйесін білдіреді, мұнда әрбір деңгейдің белгіленуі, коды және элементтер саны
болады:

Код	XXXXX -	XXXXXXXXX-	X-	XXXXXX-	XXXX-	XXXXXXXXX
Деңгейлер	1	2	3	4	5	6

1 деңгей – Экономикалық қызмет түрлерінің жалпы сыныптауышына сәйкес
5 белгіге (кіші сыныпқа) сәйкес еңбек қызметінің түрі;

2 деңгей – Ұлттық кәсіптер сыныптауышына сәйкес кәсіптің коды. Ұлттық
кәсіптер сыныптауышында кәсіп коды болмаған жағдайда, «0» цифры
көрсетіледі;

3 деңгей – кәсіптік біліктілік танылған ұлттық біліктілік шеңбері деңгейінің
коды;

4 деңгей – кәсіптік біліктілікті тану рәсімін өткізу күні (күні, айы, жылы);

5 деңгей – оны аккредиттеу кезінде алынған тану орталығының нөмірі;

6 деңгей – кәсіптік біліктілікті тану туралы құжаттың реттік нөмірі.